

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβώνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Απριλίου
2015.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Πορτογαλία υπέβαλε στα τέλη Απριλίου στην Ε.Επιτροπή το **Πρόγραμμα Σταθερότητας**, το οποίο περιλαμβάνει την μεσοπρόθεσμη στρατηγική βάσει του προβλεπόμενου μακροοικονομικού-δημοσιονομικού περιβάλλοντος. Επίσης, υπεβλήθη το **Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων**, το οποίο περιλαμβάνει την ετήσια πρόοδο στο πλαίσιο εφαρμογής του Ε.Εξαμήνου, με ιδιαίτερη έμφαση στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Όσον αφορά το μακροοικονομικό περιβάλλον, η προοπτική είναι θετική, καθώς προβλέπεται επιτάχυνση της ανάπτυξης, ανάκαμψη των επενδύσεων, περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών και ενίσχυση της απασχόλησης. Το τρέχον έτος προβλέπεται ανάπτυξη 1,6% (0,1% υψηλότερα έναντι της πρόβλεψης του Προϋπολογισμού 2015), η οποία θα επιταχυνθεί σε 2% το 2016 και 2,4% το 2017, 2018 και 2019. Η ανεργία αναμένεται να μειωθεί σε 13,2% το 2015 και σταδιακά να φθάσει το 11,1% έως το 2019. Επιπλέον, προβλέπεται περαιτέρω προσαρμογή των εξωτερικών λογαριασμών, με βελτίωση της καθαρής θέσης δανεισμού της Πορτογαλίας από 2,1% επί του ΑΕΠ το 2015 σε 2,7% το 2019. Αντιστοίχως, προβλέπεται κατά την ίδια περίοδο αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών από 0,5% επί του ΑΕΠ σε 1,4%. Όσον αφορά τους δημοσιονομικούς στόχους, το 2015 παραμένει η πρόβλεψη για έλλειμμα 2,7% επί του ΑΕΠ, το οποίο αναμένεται να μετατραπεί σε οριακό πλεόνασμα 0,2% το 2019. Το πρωτογενές πλεόνασμα αναμένεται να βελτιωθεί από 2,2% επί του ΑΕΠ το 2015 σε 3,7% το 2019. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος προβλέπεται να μειωθεί σε 124,2% επί του ΑΕΠ το 2015 και περαιτέρω σε 107,6% έως το 2019.

 Ο Πορτογαλικός Οργανισμός Διαχείρισης Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Χρέους (IGCP) προχώρησε σε εθελοντική ανταλλαγή ομολόγων, με σκοπό την μείωση των βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας. Συγκεκριμένα, ο IGCP αντήλλαξε ομόλογα ωρίμανσης το 2017 και 2018 ύψους 4,5δισ€ με ομόλογα ύψους 4δισ€ που λήγουν το 2024 και το 2030. Εν τω μεταξύ, ο Πορτογάλος Πρωθυπουργός κ. Pedro Passos Coelho ανακοίνωσε την πρόθεση της πορτογαλικής κυβέρνησης να εκκινήσει την **διαδικασία πρόωρης εξόφλησης όλου του χρέους προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο**, που συνολικά ανερχόταν στα 28δισ€, εκ των οποίων ήδη τον περασμένο Μάρτιο η Πορτογαλία εξόφλησε πρόωρα 6,6δισ€. Εξάλλου, τον περασμένο Απρίλιο, για πρώτη φορά στην ιστορία της Πορτογαλίας, το **επιτόκιο των ομολόγων 2ετούς ωρίμανσης στην δευτερογενή αγορά ήταν αρνητικό**.

 Κατά το πρώτο τρίμηνο 2015, το **έλλειμμα του προϋπολογισμού** της γενικής κυβέρνησης ανήλθε σε 710εκ.€, μειωμένο κατά 125εκ.€ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2014. Πάντως, το πρωτογενές ισοζύγιο κατέγραψε πλεόνασμα ύψους 832εκ.€. Οι δαπάνες της κεντρικής κυβέρνησης αυξήθηκαν κατά 4,8%, κυρίως λόγω των αυξημένων δαπανών εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους τον μήνα Φεβρουάριο, καθώς και των επενδυτικών δαπανών (πληρωμές έργων ΣΔΙΤ). Τα καθαρά έσοδα από φορολογία αυξήθηκαν κατά 5,3%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Ειδικότερα, αναφορικά με τους άμεσους φόρους, τα έσοδα από την φορολόγηση νομικών προσώπων αυξήθηκαν κατά 3,6%, ενώ τα έσοδα από φορολόγηση φυσικών προσώπων μειώθηκαν κατά 1,8%. Μεγαλύτερη ήταν η συνεισφορά των εσόδων από έμμεση φορολόγηση, δεδομένου ότι τα έσοδα από ΦΠΑ αυξήθηκαν κατά 10,7%. Επίσης, αυξήθηκαν οι εισπράξεις φόρων αυτοκινήτων (+27,1%), τελών κυκλοφορίας (+13,9%) και φόρων καπνού (+11,8%). Η **βελτίωση των φορολογικών εσόδων** αποδίδεται τόσο στην οικονομική ανάκαμψη, όσο και στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

 Τον περασμένο Φεβρουάριο το **ποσοστό κάλυψης εισαγωγών αγαθών από εξαγωγές ανήλθε στο υψηλότερο επίπεδο της περασμένης 40ετίας**, δηλαδή 88,9%. Βελτίωση κατεγράφη και στο ισοζύγιο του εμπορίου αγαθών&υπηρεσιών, με σχεδόν ισοσκελισμένο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Συγκεκριμένα, κατά το πρώτο δίμηνο του 2015, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε σε 21εκ.€, συρρικνωμένο σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2014, οπότε είχε ανέλθει σε 913εκ.€. Την ίδια περίοδο, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίου εμφάνισαν πλεόνασμα της τάξης των 291εκ.€ (έναντι ελλείμματος 524εκ.€ κατά το πρώτο δίμηνο 2014). Ο τουρισμός εξακολουθεί να κινείται ανοδικά, με αύξηση (κατά την ίδια περίοδο) των διανυκτερεύσεων και εσόδων κατά 11,2% και 12,5%, αντίστοιχα.

 Μετ' εμποδίων εξελίσσεται το σχέδιο **ιδιωτικοποίησης του κρατικού αερομεταφορέα TAP Portugal**, που σε πρώτη φάση περιλαμβάνει την πώληση του 66% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Οι πιλότοι της TAP ξεκίνησαν από 1^η Μαΐου 10ήμερη απεργία, η οποία θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην φήμη και την εκτίμηση της αξίας της εταιρείας. Η διοίκηση της TAP εκτιμά ότι οι άμεσες ζημιές θα ξεπεράσουν τα 70εκ.€, τα οποία θα προστεθούν στις ζημιές ύψους 85,1εκ.€ που για εμφάνισε η εταιρεία το 2014. Πρόκειται για ζημία μη αναστρέψιμη, η οποία βεβαίως θα έχει άμεση συνέπεια στις προσφορές εξαγοράς που, βάσει της προγραμματισμένης διαδικασίας, αναμένεται να κατατεθούν στην Κυβέρνηση έως την 15^η τρέχ.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Η Τράπεζα της Πορτογαλίας αύξησε τα καθαρά της κέρδη της το 2014 κατά 20,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα κέρδη ανήλθαν σε 304εκ.€, εκ των οποίων τα 243εκ. θα αποδοθούν στον μοναδικό της μέτοχο, δηλαδή το Πορτογαλικό Κράτος. Εν λόγω μέρισμα είναι υψηλότερο του μέσου μερίσματος 196εκ.€ των ετών 2007-2014. Τα αποθέματα χρυσού της Τράπεζας παρέμειναν στα ίδια επίπεδα, δηλαδή σε 382,5τόνους, στο τέλος του έτους, ωστόσο υψηλότερα κατά 13% σε αξία, συνολικά 12,147δισ€, χάρις στην αύξηση της τιμής του χρυσού.

 Στο πλαίσιο πορτογαλικής επιχειρηματικής αποστολής στην Νορβηγία, η οποία συνόδευε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Cavaco Silva, υπεγράφη **συμφωνία τεχνικής συνεργασίας μεταξύ των Λιμένων Λισσαβόνας και Όσλο**. Συγκεκριμένα, η συμφωνία προβλέπει συνεργασία για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ενιαίας θυρίδας (single window) των λιμένων, ανταλλαγή εμπειριών επί της σχέσης λιμένος-πόλης, καθώς και καλών πρακτικών και πρακτικών καθαρισμού από βιομηχανικά απόβλητα. Κατά την υπογραφή της συμφωνίας ήταν, μεταξύ άλλων, παρούσα η Πορτογαλίδα Υπουργός Γεωργίας και Θαλάσσης, κα Assunção Cristas, καθώς και ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Πορτογαλικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου&Επενδύσεων-AICEP, κ. Miguel Frasquilho.

 Στα μέσα Απριλίου ο Πορτογαλικός Οργανισμός Επενδύσεων&Εξωτερικού Εμπορίου-AICEP διοργάνωσε **Συνέδριο με θέμα «Invest in Portugal: Right Choice-Right Time»** σε αίθουσα του υπερσύγχρονου Ιδρύματος Champalimaud, με σκοπό την παρουσίαση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της Πορτογαλίας, ως προορισμού επενδύσεων. Τις εργασίες του Συνεδρίου άνοιξε ο Πορτογάλος Πρωθυπουργός, κ. Pedro Passos Coelho, ενώ επίσης συμμετείχαν ανώτατα κυβερνητικά στελέχη, καθώς και ανώτατα στελέχη ομίλων και πολυεθνικών που έχουν επενδύσει στην Πορτογαλία, όπως ο κινεζικός χρηματοοικονομικός όμιλος FOSUN, η ιαπωνική Fujitsu και ο γαλλικός τεχνολογικός όμιλος Alstom. Συγκρατούνται οι ιδιαίτερες θετικές απόψεις των στελεχών των μεγάλων ομίλων που δραστηριοποιούνται επενδυτικά στην Πορτογαλία. Κοινός τόπος των σχολίων τους ήταν η σταθερότητα του οικονομικού περιβάλλοντος, το ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον, το υψηλά καταρτισμένο εργατικό δυναμικό και η στρατηγική γεωγραφική θέση. Μάλιστα, ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Fosun, η οποία έχει επενδύσει την τελευταία διετία 1,5δισ€ στην Πορτογαλία, στον ασφαλιστικό τομέα, σχολίασε χαρακτηριστικά ότι «έμεινε εντυπωσιασμένος από την Πορτογαλία». Εξάλλου, στο πλαίσιο του Συνεδρίου πραγματοποιήθηκε η επίσημη παρουσίαση της νέας τρίλεπτης προωθητικής ταινίας του AICEP «Portugal is better» (<https://vimeo.com/124504582>), καθώς και η επίσημη έναρξη Roadshow του AICEP σε 23 χώρες, σε Ευρώπη, Ασία και Αμερική, για την προσέλκυση επενδύσεων. Παράλληλα, τελεί σε εξέλιξη Roadshow του AICEP σε 12 πόλεις της Πορτογαλίας, με σκοπό την στήριξη των πορτογαλικών επιχειρήσεων στην εξαγωγική τους προσπάθεια.

 Κατά το πρώτο τρίμηνο 2015 **συστήθηκαν στην Πορτογαλία 11.046 νέες εταιρείες**, αριθμός αυξημένος κατά 8,7% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο 2014. Εξ αυτών οι 3.600 δραστηριοποιούνται στον τομέα των υπηρεσιών, οι 2.007 στον τομέα του λιανικού εμπορίου και οι 1.291 στην εστίαση. Ξεχωρίζει η αύξηση κατά 23,8% των νέων εταιρειών στον τομέα του real estate, με την δημιουργία 593 εταιρειών, γεγονός που συνδέεται με την επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος «golden visa». Αντίθετα, μειώθηκαν κατά 14,2% οι νέες εταιρείες στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Παράλληλα, την ίδια περίοδο μειώθηκε ο αριθμός των εταιρειών που διέκοψαν την λειτουργία τους, και συγκεκριμένα κατεγράφησαν 3.559 λύσεις και 1.228 πτωχεύσεις εταιρειών, αριθμοί μικρότεροι κατά 7,9% και 9,7% αντίστοιχα, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Όσον αφορά τις πτωχεύσεις, το μεγαλύτερο μέρος αφορά επιχειρήσεις των κλάδων λιανικού εμπορίου, κατασκευών, και μεταποίησης.